

Zasoby statystyki publicznej w procesie monitorowania rewitalizacji jednostek samorządu

Artur Owczarkowski
Urząd Statystyczny w Poznaniu

I. Źródła danych w statystyce publicznej

Źródła danych w statystyce publicznej

Bazy danych statystyki publicznej

DBW

DZIEDZINOWE BAZY WIEDZY

Dane Informacja Wiedza Decyzja

strateg

GUS

SDG

PORTAL
GEOSTATYSTYCZNY

Bank Danych

Makroekonomicznych

Urząd Statystyczny
w Poznaniu

Publikacje Urzędu Statystycznego w Poznaniu

2019

**Województwo Wielkopolskie.
Podregiony, Powiaty, Gminy**

Wielkopolskie Voivodship, Subregions, Powiats, Gminas

ROCZNIKI

2019

**Rocznik Statystyczny
Województwa Wielkopolskiego**

Statistical Yearbook of Wielkopolskie Voivodship

**ZINTEGROWANE
INWESTYCJE
TERYTORIALNE (ZIT)**

POZNAŃ
KALISZ – OSTRÓW WIELKOPOLSKI

Poznań 2019

WOJEWÓDZTWO
WIELKOPOLSKIE

POWIAT
POZNAŃSKI

Analityczne

**Rolnictwo w województwie wielkopolskim
w 2018 r.**
Agriculture in Wielkopolskie Voivodship in 2018

Analityczne

**Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej
województwa wielkopolskiego w 2018 r.**
Report on the socio-economic situation of wielkopolskie voivodship in 2018

PUBLIKACJE ANALITYCZNE

SVS

Statystyczne
Vademecum
Samorządowca

GMINA MIEJSKO-WIEJSKA
DOLSK
POWIAT ŚREMSKI

LUDMIK	
2018	2017
Wzrost	100
Spadek	100
Stagnacja	100
Wzrost	100
Spadek	100
Stagnacja	100

INFORMACJE SYGNALNE, KOMUNIKATY I BIULETYNY

**Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej
województwa wielkopolskiego w grudniu 2019 r.**

INFORMACJE SYGNALNE

30.01.2020 r.
Nr 12/2019

**Budżety jednostek samorządu
terytorialnego w województwie wielkopolskim**

4,3%
relacja deficytu budżetowego
do dochodów JST

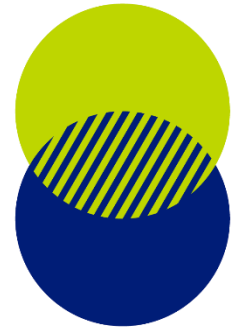
W 2018 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) wyniosły 22034,3 mln zł, a wydatki 22990,4 mln zł. Jednostki samorządu terytorialnego rok budżetowy zamknęły deficytem w wysokości 956,2 mln zł. W ciągu roku dochody wzrosły o 7,2%, a wydatki o 10,8%. W 2017 r. deficyt budżetów JST był niższy i wyniósł 282,7 mln zł.

Dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego, tj. gmin (222), powiatów (31), miast na prawach powiatu (4) oraz województwa w 2018 r. Informacje obejmujące dochody i wydatki gmin przedstawiono bez docho-

- Na rynku pracy utrzymała się tendencja wzrostowa przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w relacji do analogicznego miesiąca 2018 r. (w grudniu 2019 r. wzrost wyniósł 4,2%).
- Stopa bezrobocia rejestrowanego kolejny miesiąc utrzymała się na poziomie 2,8% i była o 0,4 p.proc. niższa od notowanej w grudniu 2018 r. Województwo wielkopolskie wciąż wyróżnia się najniższą stopą bezrobocia, kształtującą się o 2,4 p.proc. poniżej przeciętnego poziomu w kraju.

W 2018 r. JST zamknęły swoje budżety łącznym deficytem w wysokości 956,2 mln zł

poznan.stat.gov.pl

Urząd Statystyczny
w Poznaniu

Bank Danych Lokalnych

- Największy w Polsce bank danych statystycznych
- Szeroki zakres tematyczny – ponad 30 dziedzin
- Dane dla każdego poziomu jednostek administracyjnych
- Długie szeregi czasowe
- Dane roczne, kwartalne
- Portret terytorium

Dane wg stanu na 2020.02.20

GUS | BDL DANE METADANE API ARCHIWUM POMOC Szukaj cechy

Stan zasilenia danych

- [Dane dla roku 2018](#)
- [Dane dla roku 2019](#)
- [Komunikaty](#)

Ankieta

Zapraszamy do [wypełnienia ankiety](#). Państwa opinia jest dla nas bardzo ważna!

Ostatnio aktualizowane

- Popularne podgrupy
- Pobrane podgrupy
- Linki

Dane według dziedzin

Dane dla jednostki terytorialnej

Interfejs API

Dostęp do danych Banku poprzez interfejs REST API w formacie JSON. Dostęp do BDL zrealizowano w ramach partnerskiego projektu „[dostęp standard edukacja](#)”, którego Liderem jest Ministerstwo Edukacji i Nauki. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

BANK DANYCH LOKALNYCH jest największą w Polsce bazą danych o gospodarce, społeczeństwie i środowisku. BDL oferuje ponad 40 tys. cech statystycznych pogrupowanych tematycznie. Pierwsze dane pochodzą z 1995 roku.

- Dane i wskaźniki opisują miejscowości statystyczne, gminy, powiaty, województwa i Polskę, a także jednostki zgodne z nomenklaturą NUTS: makroregiony, regiony i podregiony.
- Zasoby informacyjne (statystyki roczne i krótkookresowe) są na bieżąco uzupełniane oraz aktualizowane.
- Dodatkowe opcje: Portret terytorium, Ranking, Statystyczne wademecum samorządowca, Wskaźniki zrównoważonego rozwoju dostępne są w Dziedzinowych Bazach Wiedzy – Statystyka wielodziedzinowa – [Przekroje Terytorialne](#). Zapraszamy!

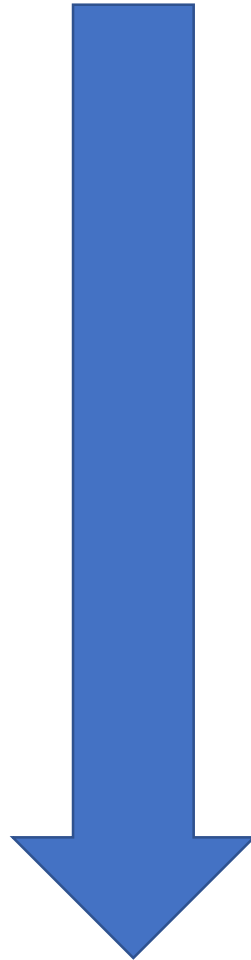
Agregacja danych w BDL

KRAJ

WOJEWÓDZTWO

POWIAT

GMINA

- Wyższy poziom agregacji wiąże się zazwyczaj z większą liczbą dostępnych danych
  - Rzadziej należy uwzględnić tajemnicę statystyczną
  - W badaniach o niskiej próbie uogólnienie wyników daje niższy błąd
  - Badanie niektórych zjawisk np. PKB nie ma sensu na niskich poziomach agregacji (zjawiska przekraczają granice administracyjne)
-
- Niższy poziom agregacji pozwala zróżnicować zjawisko terytorialnie
  - Większa użyteczność przy diagnozowaniu sytuacji i monitorowaniu zmian dla poziomu gmin, powiatów i województw

Metadane w BDL

WYNAGRODZENIE BRUTTO
W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

4436,31

WYNAGRODZENIE BRUTTO
W GOSPODARCE NARODOWEJ

4201,16

STOPA BEZROBOCIA
REJESTROWANEGO

3,2

STOPA BEZROBOCIA
WG BAEL

2,2

Dane dla województwa wielkopolskiego w 2018 r.

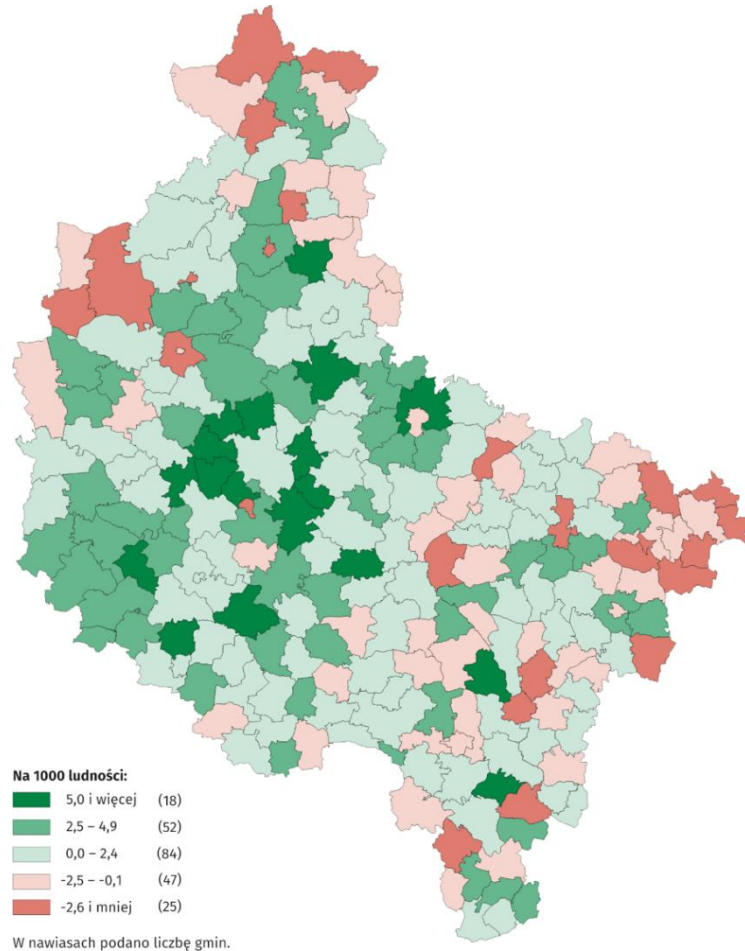
Metadane w BDL

Rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo
Pogłowie zwierząt
Bydło

- cielęta w wieku poniżej 1 roku ogółem
- cielęta w wieku poniżej 1 roku cielęta rzeźne
- cielęta w wieku poniżej 1 roku byczki na chów
- cielęta w wieku poniżej 1 roku jałówki na chów
- młode bydło w wieku 1-2 lat ogółem
- młode bydło w wieku 1-2 lat byczki
- młode bydło w wieku 1-2 lat jałówki rzeźne
- młode bydło w wieku 1-2 lat jałówki pozostałe
- bydło w wieku 2 lat i więcej ogółem
- bydło w wieku 2 lat i więcej buhaje i woły
- bydło w wieku 2 lat i więcej jałówki rzeźne
- bydło w wieku 2 lat i więcej jałówki na chów
- bydło w wieku 2 lat i więcej krowy ogółem
- bydło w wieku 2 lat i więcej krowy mleczne
- bydło w wieku 2 lat i więcej krowy "mamki"

Dostępność terytorialna danych

Jak rozwiązać ten problem?

II. Wskaźniki monitorowania rewitalizacji

Wskaźniki monitorowania rewitalizacji

Wskaźnik to obserwowalne zjawisko B lub cecha B, którego zaobserwowanie pozwala określić z wystarczająco wysokim prawdopodobieństwem o wystąpieniu badanego zjawiska A lub posiadaniu określonej cechy A.

Czyli: **osiągnięcie B oznacza, iż osiągnięto cel A.**

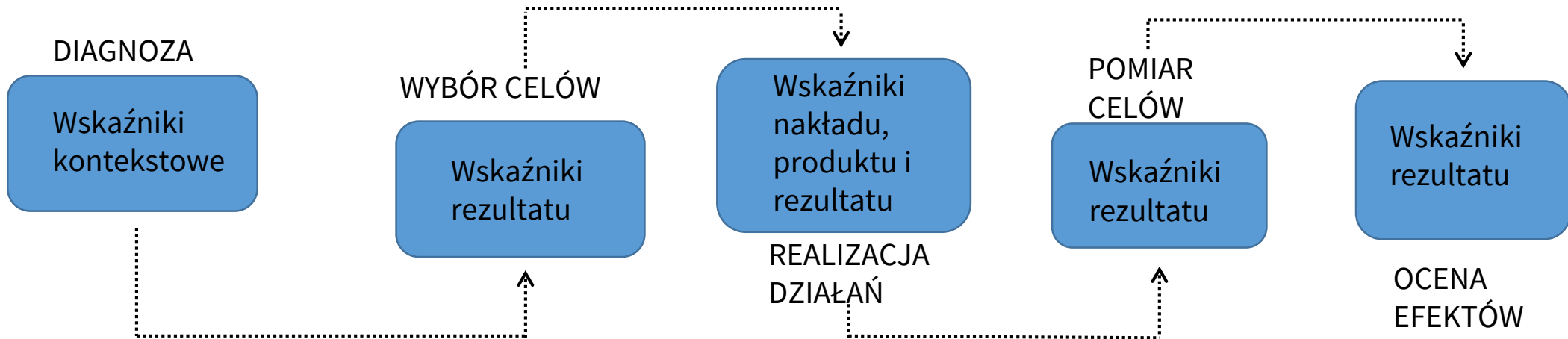
Np.: Zjawisko badane (A) - Rozwój demograficzny gminy.

To co pokazuje zjawisko badane (B) - Przyrost naturalny w gminie.

Podział wskaźników

- Ze względu na budowę:
  - **proste i złożone** (inaczej indeksowe, syntetyczne);
- Ze względu na rodzaj wykorzystywanych danych:
  - **ilościowe** (stanu i zmiany) **oraz jakościowe** (opisowe),
  - **finansowe i rzeczowe**;
- Ze względu na sposób ich wykorzystania:
  - kontekstowe i rezultatu** (osiągania celu - programowe/projektowe);
- Ze względu na miejsce w logice interwencji:
  - nakładu, produktu, rezultatu.**

Rodzaje wskaźników wykorzystywanych na poszczególnych etapach cyklu interwencji publicznej

Zasady doboru wskaźników rezultatu

Adekwatność – wskaźnik musi zmieniać wartość w wyniku interwencji oraz oddawać istotę celu.

Gdy interwencja publiczna nie jest jedynym czynnikiem wpływającym na zmianę sytuacji określonej grupy docelowej należy uchwycić te czynniki, które w największym stopniu wpływają na wystąpienie pożądanej zmiany.

zjawisko - jakość powietrza

wskaźnik bezpośredni - liczba dni w roku z przekroczoną normą zawartości pyłów

wskaźnik pośredni - liczba mieszkań, w których wymieniono piece na nowe źródła ciepła lub liczba budynków, w których przeprowadzono prace poprawiające energooszczędność

Wzrost liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych może świadczyć o wzroście przedsiębiorczości, ale może też być wynikiem zmian w prawie.

Zasady doboru wskaźników rezultatu

Zrozumiałość i metodologiczna poprawność – przejrzysta konstrukcja.

Wskaźniki syntetyczne np. wskaźnik jakości życia

Ranking jakości życia: Poznań w pierwszej setce na świecie i w czołówce w Europie. Które miejsca zajął? [RANKING]

Zalety:

Jedno kryterium zamiast wielu

Uwzględnia wiele czynników

Porównywalność w czasie i pomiędzy różnymi JST

Wady:

Brak interpretacji = brak kontroli nad wskaźnikiem

O wszystkim ale o niczym precyzyjnie

Podatność na manipulacje i zmiany w metodologii wyznaczania wskaźników składowych

Poznań na szarym końcu w kraju pod względem jakości życia. Ekspert: Miasto w ostatnim czasie popadło w stagnację

Najmocniejsze strony miasta:

- sprawne instytucje i dobrze zarządzane finanse miasta
- tradycyjne atuty: przedsiębiorczość i etos pracy
- wysoka jakość życia
- wysoka jakość edukacji

Zasady doboru wskaźników rezultatu

Dostępność, ciągłość i wiarygodność - możliwe do pozyskania, zbierania, wg tej samej metodologii za koszt akceptowalny w całym badanym okresie.

Im wyższa dokładność badania (próba) tym wyższy koszt

Przy doborze wskaźników należy uwzględnić możliwość i koszt ich uzyskania

Unikać wskaźników, które mogą przyjmować wartości z wąskiego przedziału, np.:

Liczba wybudowanych budynków komunalnych w gminie

Zasady doboru wskaźników rezultatu

Jednoznaczność interpretacyjna odnośnie do kierunku i skali zmian.

Liczba obiektów, w których zlikwidowano pokrycia azbestowe

Liczba mieszkań ocieplonych w ciągu roku

Wydatki budżetu gminy ogółem

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej

Zasady doboru wskaźników rezultatu

Oporność na manipulację: zniekształcenia, pozorne efekty.

Liczba przeprowadzonych zajęć, szkoleń, warsztatów lub podobnych przedsięwzięć ogółem

Liczba osób biorących udział w zajęciach, szkoleniach, warsztatach lub podobnych przedsięwzięciach ogółem

Liczba przeszkolonych bezrobotnych

Liczba przeszkolonych bezrobotnych, którzy podjęli pracę

Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON

Zasady doboru wskaźników rezultatu

Porównywalność – mierzone w zbliżony sposób w różnych regionach, programach.

Mierniki względne (zazwyczaj) lepsze od bezwzględnych

Miernik bezwzględny - Liczba mieszkań ocieplonych w ciągu roku

Miernik względny – Odsetek budynków mieszkalnych ocieplonych ogółem

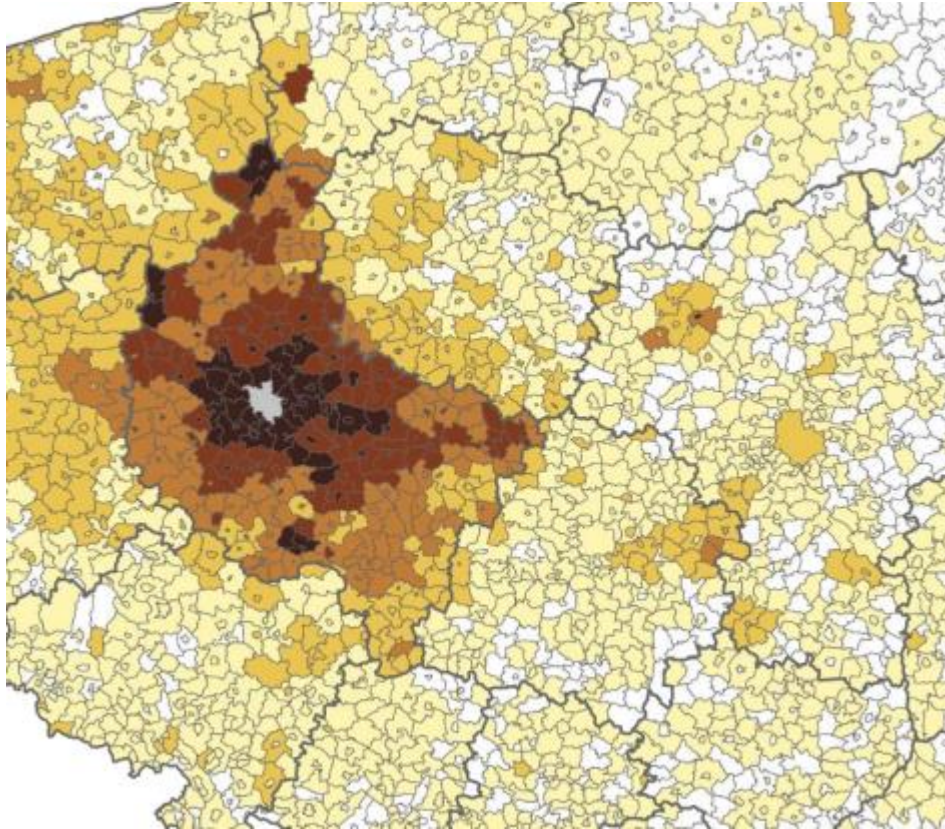
Jak używać wskaźników

- Selekcja danych i deficyt danych
- Porównywać porównywalne
- Stosować aktualne i jednolite dane
- Prymat wartości względnych nad bezwzględnymi
- Poprawność metodologiczna
- Ostrożnie ze wskaźnikami syntetycznymi
- Dezagregacja wskaźników
- Precyzja przy posługiwaniu się wskaźnikami
- Unikanie powszechnych błędów przy posługiwaniu się wskaźnikami
- Nie przetładowywać danymi

- Jakie wskaźniki, taki wynik

Lech Mergler
działacz ruchów miejskich

III. Prace eksperymentalne w Urzędzie Statystycznym w Poznaniu

Dojazdy do pracy (2019)

Dojeżdżający do pracy to zatrudnieni mieszkający w danym województwie, których miejsce pracy znajduje się poza granicami administracyjnymi ich gminy zamieszkania. Rozmiary i natężenie dojazdów do pracy wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne.

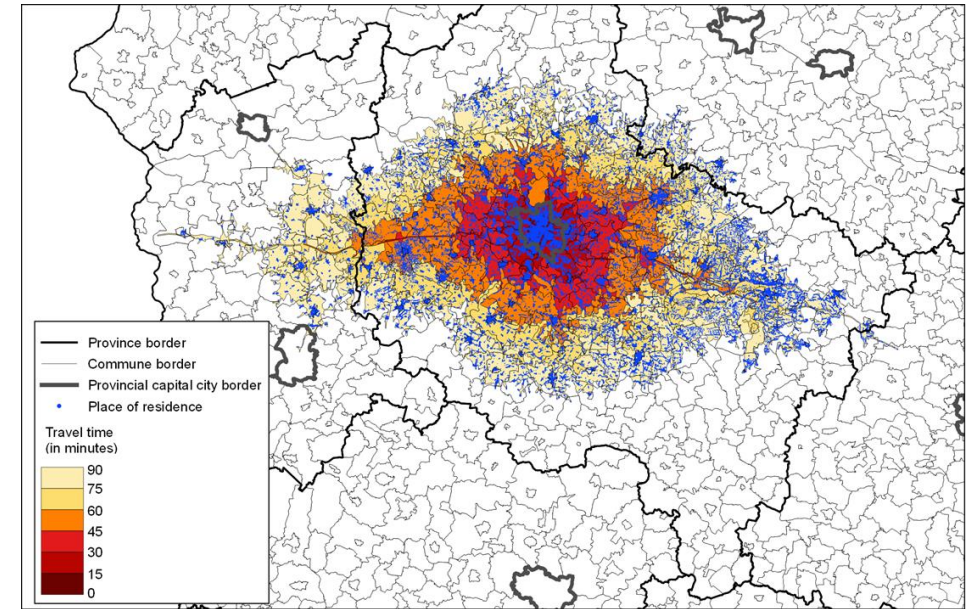
Uwzględniono podział na część miejską i wiejską gminy.

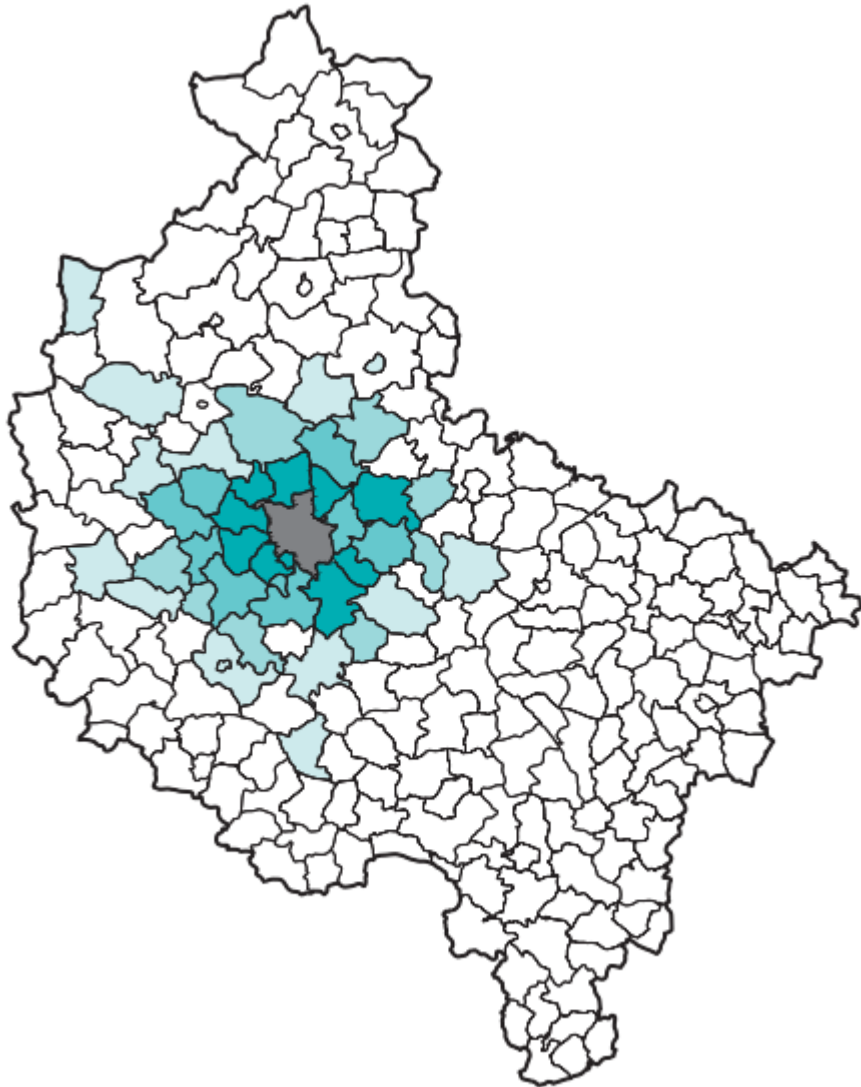

Dostępność komunikacyjna

Obszar, z którego w danym czasie można dotrzeć (piechotą lub samochodem) do danego miejsca (np. dworzec PKP) lub miejscowości – tzw. izochrony dostępności czasowej (np. 15 minut, 30 minut).

Obszar, który zamieszkuje określona liczba ludności (dla wyznaczenia lokalizacji przystanku autobusowego).

Dojazdy do szkół (2019)

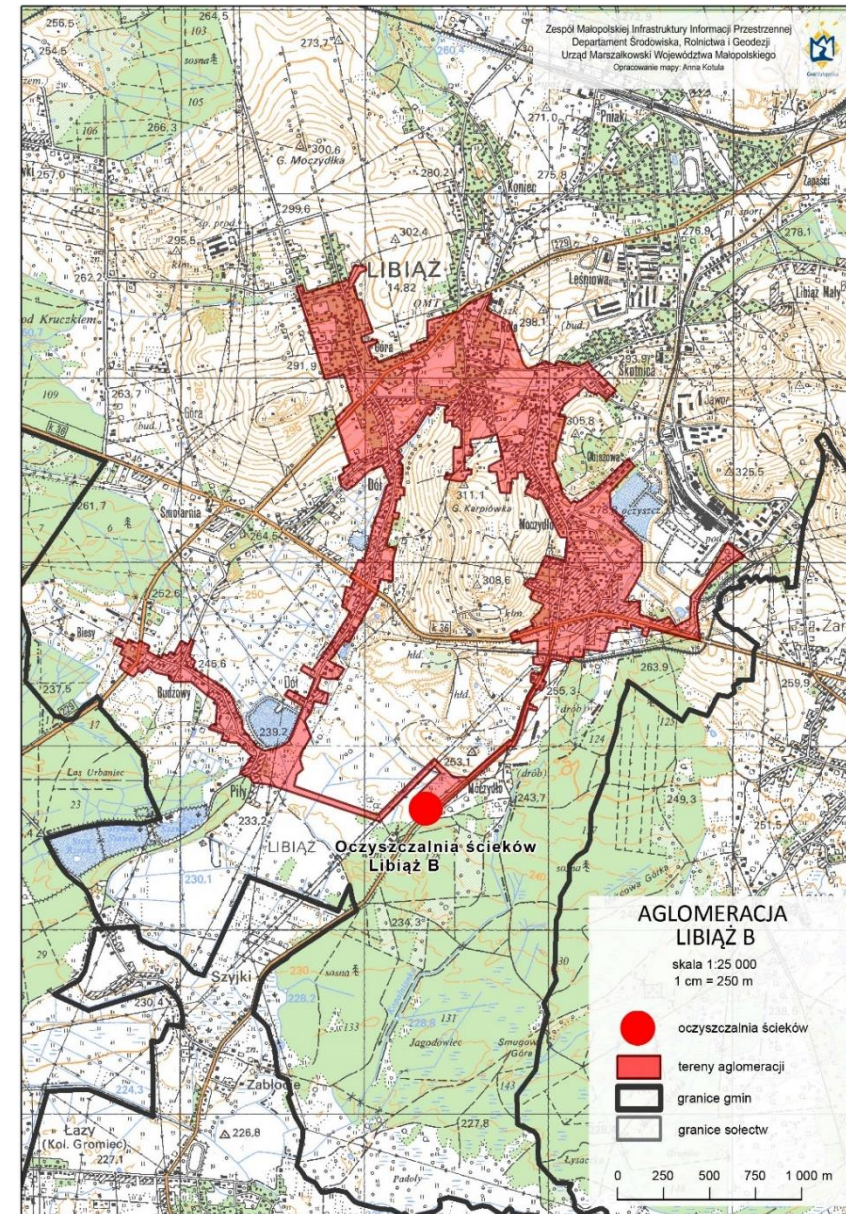
Celem badania jest dostarczenie informacji na temat skali i kierunków przepływów uczniów do szkół zlokalizowanych w miastach wojewódzkich z innych gmin w kraju.

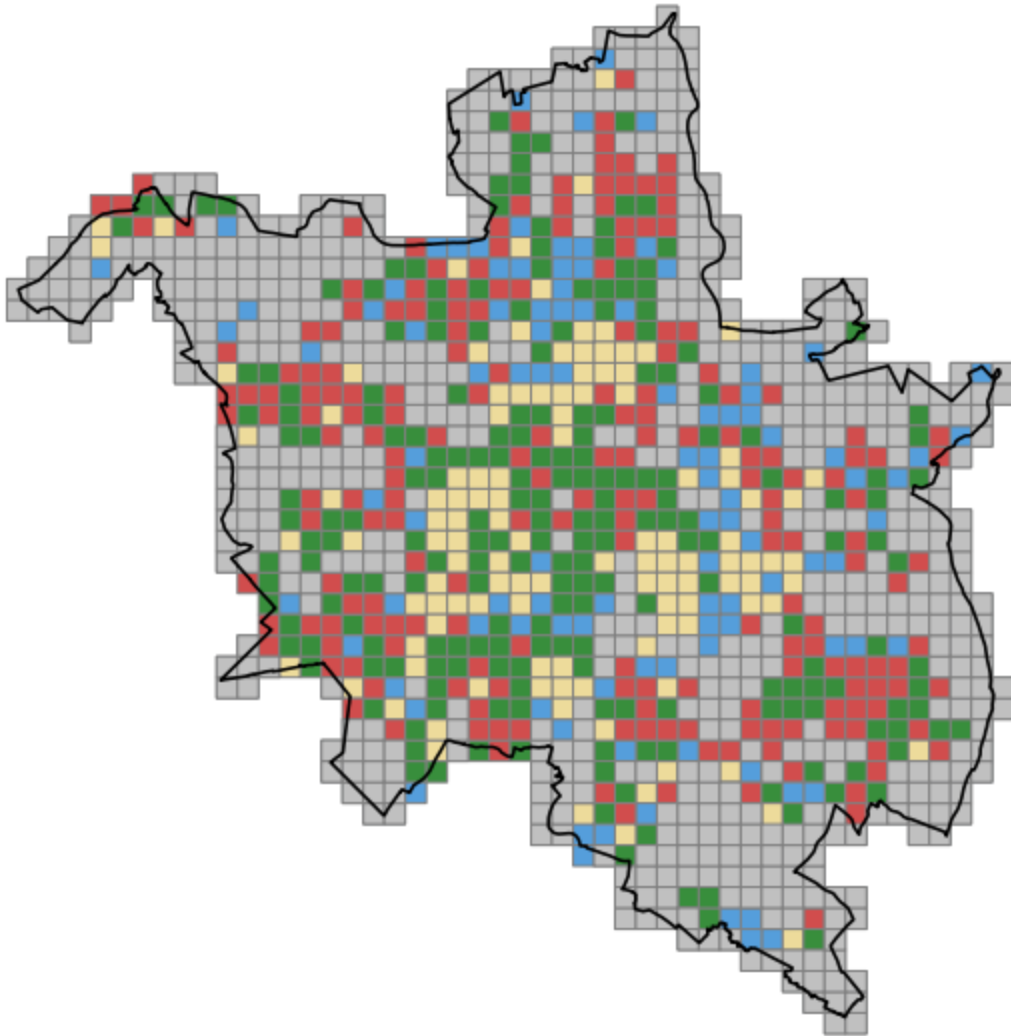
Cele szczegółowe badania obejmują:

1. Zapewnienie informacji o kierunkach i natężeniu dojazdów uczniów do szkół zlokalizowanych w poszczególnych miastach wojewódzkich – liczba przyjeżdżających do szkół zlokalizowanych w poszczególnych miastach wojewódzkich z innych gmin w kraju,
2. Przedstawienie informacji na temat dojazdów uczniów do szkół według typów: podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne.

Wyznaczanie RLM aglomeracji w znaczeniu krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (2015)

Szacowanie liczby ludności dla obszaru aglomeracji wodnej. Wyznaczanie liczby podmiotów gospodarczych i ich klasyfikacja w obszarze aglomeracji wodnej.

Struktura ekonomiczna ludności wg źródeł i wysokości dochodu (w przygotowaniu)

POWSZECHNY SPIS ROLNY 1.09.-30.11.2020

Spiszmy się,
jak na rolników
przystało!

- internetowo
- przez telefon
- przyjmując rachmistrza

MIŁOSZ już się spisał

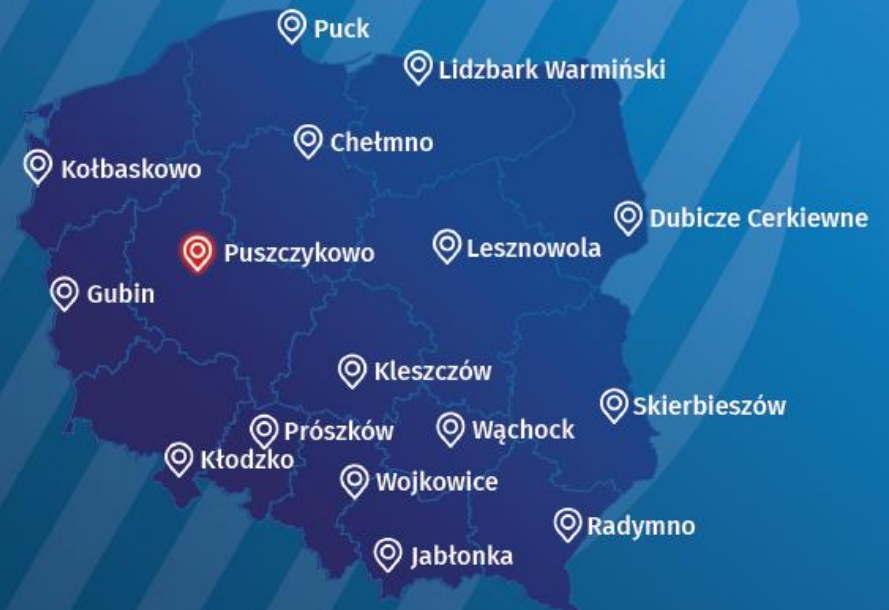

Wejdź na spisrolny.gov.pl
lub zadzwoń pod bezpłatny numer 80X XXX XXX

Narodowy Spis Powszechny
Ludności i Mieszkań 2021

RUSZA PRÓBA GENERALNA!

Puszczkowo

  Liczymy się
  DLA POLSKI!

Artur Owczarkowski
Urząd Statystyczny w Poznaniu